

ผลงานประกอบการพิจารณาประเมินบุคคล
เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์
ตำแหน่งประเภททั่วไป

ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ 6ว (ด้านการพยาบาล)

เรื่องที่เสนอให้ประเมิน

- ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา
เรื่อง การพยาบาลผู้คลอดที่มีภาวะความดันโลหิตสูง
- ข้อเสนอ แนวคิด วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
เรื่อง จัดทำสื่อการสอนเรื่อง การให้คำแนะนำผู้คลอดเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติตัวเมื่อมี
ภาวะความดันโลหิตสูง

เสนอโดย

นางสาวสมพิศ ห้วยหงษ์ทอง

ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ 5

(ตำแหน่งเลขที่ วพบ.1062)

ฝ่ายการพยาบาล วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล

สำนักการแพทย์

ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

1. ชื่อผลงาน การพยาบาลผู้คลอดที่มีภาวะความดันโลหิตสูง
2. ระยะเวลาที่ดำเนินการ 1 เดือน (30 มิถุนายน 2549 – 30 กรกฎาคม 2549)
3. ความรู้ทางวิชาการหรือแนวคิดที่ใช้ในการดำเนินการ

ความดันโลหิตสูงในระยะตั้งครรภ์ หมายถึง กลุ่มความผิดปกติซึ่งประกอบด้วยความดันโลหิตสูงเป็นหลัก ซึ่งอาจพบความดันโลหิตสูงก่อนการตั้งครรภ์ หรือเกิดขึ้นระหว่างการตั้งครรภ์ อาจพบร่วมกับการบวม และ / หรือ อาจพบโปรตีนในปัสสาวะ

ชนิดของความดันโลหิตสูงในระยะตั้งครรภ์

1. Pregnancy induced hypertension: PIH เกิดขึ้นระหว่างตั้งครรภ์ หลังอายุครรภ์ 20 สัปดาห์ และหายไปหลังคลอด แบ่งออกเป็น 3 ชนิด

1.1 Gestational hypertension ความดันโลหิตสูงอย่างเดียว

1.2 Pre-eclampsia มีความดันโลหิตสูงร่วมกับมีโปรตีนในปัสสาวะ จำแนกเป็น Mild pre-eclampsia และ Severe pre-eclampsia

1.3 Eclampsia มีอาการชักร่วมด้วยเกิดจากความดันโลหิตสูงในราย Pre-eclampsia หรือ Pregnancy aggravated hypertension

2. Pregnancy aggravated hypertension มีความดันโลหิตสูงตั้งแต่ก่อนตั้งครรภ์ แบ่งออกเป็น 2 ชนิด

2.1 Chronic hypertension เกิดขึ้นก่อนตั้งครรภ์ หรือก่อนอายุครรภ์ 20 สัปดาห์ วินิจฉัยพบความดันโลหิตสูงระหว่างการตั้งครรภ์ และยังคงอยู่เกิน 42 ชั่วโมงหลังคลอด

2.2 Chronic hypertension with superimposed PIH มีความดันโลหิตสูงมาก่อน และมีพัฒนาการของ Pre-eclampsia และ Eclampsia

อุบัติการณ์

ภาวะความดันโลหิตสูงในระยะตั้งครรภ์พบได้ร้อยละ 5-10 ของหญิงตั้งครรภ์ พบมากในครรภ์แรก และหญิงตั้งครรภ์อายุน้อยกว่า 18 ปี และอายุมากกว่า 40 ปี

ปัจจัยเสี่ยง

1. มักพบในหญิงตั้งครรภ์ที่มีอายุน้อยกว่า 18 ปี
2. สามารถถ่ายทอดทางพันธุกรรมได้
3. ผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำพบอุบัติการณ์สูงกว่า
4. ผู้ที่ขาดอาหาร แคลเซียม โปรตีน เหล็ก วิตามิน

5. ผู้ที่เป็นโรคเรื้อรัง เช่น เบาหวาน โรคหลอดเลือด โรคไต อ้วน นอกจากนี้ยังพบในรายทารกบวม น้ำ (Hydrop fetalis)
6. ร้อยละ 70 พบในครรภ์แรก

พยาธิสภาพ

การหดเกร็งของหลอดเลือด (Vasospasm) เป็นพยาธิสภาพประการแรกที่เกิดขึ้นในภาวะความดันโลหิตสูงในหญิงตั้งครรภ์ จากภาวะการหดเกร็งของหลอดเลือดจะมีผลทำให้แรงต้านการไหลเวียนของโลหิตมีมากขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า angiotensin II ที่กระตุ้นให้เส้นเลือดหดตัวยังทำให้ endothelial cell มีการหดตัวมากขึ้นจึงทำให้ endothelial ถูกทำลายจนกระทั่งเกิดเลือดและ fibrinogen ถูกทำลายจนลดน้อยลง พลาสมารั่วออกนอกเส้นเลือดมากขึ้น นอกจากนี้การหดเกร็งของหลอดเลือดยังมีผลให้เซลล์บริเวณรอบ ๆ เส้นเลือดที่หดตัวขาดออกซิเจนจนเกิดภาวะเลือดออกและเกิดเนื้อตาย พยาธิสภาพที่เกิดขึ้นดังกล่าวนี้พบว่ามีขึ้นทุกระบบของร่างกาย ดังนี้

1. ระบบประสาท จากภาวะที่เส้นเลือดในสมองหดเกร็งประกอบกับการทำลายของ endothelial cell ในสมองจึงทำให้น้ำในสมองบวม มีเลือดออก และเกิดเนื้อตายขึ้นในสมอง ดังนั้นหญิงตั้งครรภ์จะมีอาการปวดศีรษะ เห็นภาพซ้อนหรืออาจมองไม่เห็น เกิดปฏิกิริยาสะท้อนที่เร็วเกิน และมักพบว่ามีอาการชักเสมอเมื่อเกิดพยาธิสภาพที่สมอง
2. ระบบหัวใจและหลอดเลือด จะไปทำให้เกิดการทำงานของหัวใจล้มเหลวและการกำซาบของเนื้อเยื่อในสมองและไตลดลง
3. ระบบโลหิตวิทยา จากการถูกทำลายของ endothelial cell พบว่ามีผลทำให้เม็ดโลหิตแดงและเกล็ดเลือดถูกทำลายมากขึ้น ดังนั้นจึงทำให้เม็ดเลือดแดงแตกและปริมาณเกล็ดเลือดลดลงซึ่งก่อให้เกิดภาวะแทรกซ้อนที่เรียกว่า HELLP syndrome (H:Hemolysis of red blood cell, EL:Elevated liver enzymes, LP:Low platelete count) จะมีอาการคล้ายผู้ป่วยตับอักเสบ ได้แก่ความรู้สึกไม่สบาย เหนื่อย เพลีย คลื่นไส้ และอาเจียน ปวดชายโครงขวา
4. ระบบการทำงานของปอด ทำให้เกิดภาวะปอดบวม
5. ระบบปัสสาวะ ทำให้เกิดภาวะกำซาบ และการไหลผ่านของหลอดเลือดในไตลดลงดังนั้นจึงทำให้ creatinine และ uric acid เพิ่มขึ้น พบโปรตีนในปัสสาวะ ภาวะปัสสาวะเป็นเลือดสามารถพบได้ถ้าเม็ดเลือดแดงแตก ซึ่งมักพบในรายที่รุนแรงและอาจพบปัสสาวะออกน้อย และไตวายในที่สุด
6. ระบบการทำงานของตับ มีเลือดออกและเกิดการตายของเนื้อเยื่อในตับซึ่งมักพบว่าผู้ที่มีภาวะแทรกซ้อนนี้จะมีอาการคลื่นไส้ อาเจียน ปวดบริเวณชายโครงขวาหรือใต้ลิ้นปี่
7. การเปลี่ยนแปลงของกล้ามเนื้อหัวใจ และรกมีผลทำให้มีเส้นเลือดไปเลี้ยงบริเวณรกร้อยกว่าปกติ ทำให้ทารกได้รับเลือดจากมารดาน้อยลง ทารกในครรภ์ขนาดเล็กกว่าปกติ

ภาวะแทรกซ้อน

1. ผลต่อมารดา ได้แก่

อันตรายจากภาวะชักอาจทำให้หญิงตั้งครรภ์เสียชีวิต

ภาวะหัวใจทำงานล้มเหลว

เสียชีวิตและช็อก จากรกลอกตัวก่อนกำหนด และตกเลือดหลังคลอด

เกิดภาวะ HELLP syndrome และภาวะ DIC มักพบในหญิงตั้งครรภ์ที่เป็น severe pre-eclampsia

ภาวะไตวายเฉียบพลัน

การกลับไปเป็นความดันโลหิตสูงซ้ำอีกในการตั้งครรภ์ครั้งต่อไป

2. ผลต่อทารก ได้แก่

รกเสื่อมทำให้แท้งหรือทารกเสียชีวิตในครรภ์ได้

คลอดก่อนกำหนดเนื่องจากออกซิเจนไปเลี้ยงรกไม่เพียงพอทำให้รกเสื่อมเร็ว

รกลอกตัวก่อนกำหนดทำให้ทารกขาดออกซิเจน และอาหารทำให้เสียชีวิตได้

ทารกเจริญเติบโตช้าในครรภ์ เนื่องจากได้รับสารน้ำ สารอาหารไม่เพียงพอ

ทารกที่คลอดออกมาอาจมีภาวะแทรกซ้อน ได้แก่ ขาดออกซิเจนเรื้อรัง ภาวะแทรกซ้อนจากการคลอดก่อนกำหนด หรือถ้าทารกได้รับแมกนีเซียมซัลเฟตในระยะคลอดมากเกินไปอาจเกิดภาวะ Hypermagnesemia กล่าวคือทารกจะมีอาการกล้ามเนื้ออ่อนล้าไม่มีแรง

การรักษา

Mild pre-eclampsia

ควรพิจารณาการรับไว้รักษาในโรงพยาบาล ตรวจทางห้องปฏิบัติการเพื่อตรวจหาว่ามีภาวะ Severe pre-eclampsia เกิดขึ้นหรือไม่ ตรวจติดตามอาการทางคลินิกอย่างใกล้ชิด ตรวจสอบสุขภาพของทารกในครรภ์ และทำให้การตั้งครรภ์สิ้นสุดลงเมื่อ

1. ครรภ์ครบกำหนด
2. ผู้คลอดมีอาการของ Severe pre-eclampsia
3. ตรวจพบภาวะทารกในครรภ์ขาดออกซิเจน (fetal distress)

Severe pre-eclampsia

มีโอกาสเกิดภาวะชักได้สูง ควรป้องกันการชักโดยการให้ยาแมกนีเซียมซัลเฟต ภายหลังให้แมกนีเซียมซัลเฟตเป็นเวลา 4-6 ชั่วโมง ทำให้การตั้งครรภ์สิ้นสุดโดยเร็วโดยไม่คำนึงถึงอายุครรภ์ ในกรณีที่ผู้คลอดเจ็บครรภ์และสามารถคลอดได้ ควรพิจารณาให้คลอดทางช่องคลอด ในกรณีผู้คลอดไม่เจ็บครรภ์หรือเจ็บครรภ์แต่ไม่น่าจะคลอดได้ หรือมีข้อบ่งชี้ควรพิจารณาให้ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง ในกรณีอายุครรภ์

น้อยกว่า 34 สัปดาห์ อาจพิจารณาการให้ corticosteroid เพื่อเร่งความพร้อมของปอดทารกหากไม่มีข้อบ่งห้าม และให้คลอดภายหลัง 48 ชั่วโมงได้ โดยต้องมีการเฝ้าระวังภาวะแทรกซ้อนอย่างใกล้ชิดในสถาบันที่มีความพร้อมทั้งเครื่องมือและบุคลากร

Eclampsia

การป้องกันการอุดตันทางเดินหายใจเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในขณะที่กำลังชัก ป้องกันการชักซ้ำโดยให้แมกนีเซียมซัลเฟต ซึ่งสามารถใช้ป้องกันรวมทั้งการรักษาการชักได้ดี ควรทำให้การตั้งครรภ์สิ้นสุดลงหลังได้แมกนีเซียมซัลเฟตเป็นเวลา 1-2 ชั่วโมง

Chronic hypertension

ดูแลร่วมกับอายุรแพทย์ ตรวจหาสาเหตุของภาวะความดันโลหิตสูง ยาที่นิยมใช้คือ alpha-methyldopa

แนวคิดที่ใช้ในการดำเนินการ

1. ประเมินภาวะสุขภาพผู้ป่วยตามกรอบแนวคิดของกอร์ดอน โดยประยุกต์กรอบแนวคิดจากภาวะความเจ็บป่วยมาเป็นภาวะการตั้งครรภ์และการคลอด
2. กอบแนวคิดการวินิจฉัยการพยาบาลของสมาคมวิชาชีพการพยาบาลแห่งอเมริกาเหนือ

(NANDA)

4. สรุปสาระสำคัญของเรื่องและขั้นตอนการดำเนินการ

สาระสำคัญของเรื่อง

ความดันโลหิตสูงในระยะตั้งครรภ์เป็นภาวะแทรกซ้อนทางสูติกรรมที่พบได้บ่อยในหญิงตั้งครรภ์ และเป็นสาเหตุสำคัญหนึ่งในสามอันดับแรกของการเสียชีวิตของหญิงตั้งครรภ์และทารกในครรภ์ พยาบาลซึ่งมีหน้าที่ดูแลจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะความดันโลหิตสูงในระยะตั้งครรภ์ทั้งพยาธิสภาพอาการและอาการแสดง การดูแลรักษา ข้อวินิจฉัยและหลักการพยาบาล เพื่อป้องกันมิให้เกิดอันตรายและช่วยลดภาวะทุพพลภาพ และการเสียชีวิตของมารดาและทารก

กรณีศึกษา

ผู้คลอดหญิงไทย อายุ 26 ปี อาชีพแม่บ้าน เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย นับถือศาสนาพุทธ ผู้คลอดตั้งครรภ์เป็นครั้งที่ 3 เคยผ่านการคลอดปกติ 1 ครั้ง และเคยแท้ง 1 ครั้ง อายุครรภ์ 38 สัปดาห์ มาโรงพยาบาลด้วยมีน้ำเดิน 1 ชั่วโมง ก่อนมาโรงพยาบาล เจ็บครรภ์เป็นพักๆ เด็ดคันดี แพทย์ตรวจภายในพบปากมดลูกเปิด 4 เซนติเมตร ความบางของปากมดลูก 90 เปอร์เซ็นต์ สีระแวงเป็นส่วนนำและเคลื่อนลงสู่เชิงกรานระดับ 0 ภู่น้ำคร่ำแตกแล้ว มดลูกหดตัวทุก 5-8 นาที นาน 40 วินาที จึงรับไว้เป็นผู้ป่วยในที่ติดคลอดวันที่ 30 มิถุนายน 2549 เวลา 00.50 นาฬิกา HN: 34148-42 AN: 14346-49 แรกรับผู้คลอดรู้สึกตัวดี อุณหภูมิร่างกาย 36.7 องศาเซลเซียส ชีพจร 88 ครั้งต่อนาที อัตราการหายใจ 20 ครั้งต่อนาที ความดันโลหิต 160/110

มิลลิเมตรปรอท ไม่มีอาการ ปวดศีรษะ ตาพร่ามัว หรือจุกแน่นลิ้นปี่ มีอาการบวมที่ขาทั้ง 2 ข้าง กดมุ่มระดับ +2 ปฏิกริยาโต้ตอบที่ไม่เจตนาต่อสิ่งกระตุ้นระดับ 2+ ตรวจหน้าท้อง ระดับมดลูก 3/4 เหนือระดับสะดือ อัตราการเต้นของหัวใจทารก 130 ครั้งต่อนาที แพทย์ให้การวินิจฉัยผู้คลอดตั้งครรภ์ครบกำหนดร่วมกับมีภาวะความดันโลหิตสูงชนิดรุนแรง(severe pre-eclampsia)

จากการตรวจร่างกายโดยทั่วไปไม่พบความผิดปกติใดๆ ปฏิเสธโรคประจำตัวและโรคทางพันธุกรรมต่างๆ ปฏิเสธการแพ้ยาหรืออาหาร และไม่เคยได้รับการผ่าตัดใดๆ ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการพบว่า ฮีโมโกลบิน 12.2 กรัมต่อเดซิลิตร ฮีมาโทคริต 35.7 Vol % เกล็ดเลือด 267,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร BUN 7 มิลลิกรัมต่อเดซิลิตร creatinine 0.9 มิลลิกรัมต่อเดซิลิตร AST 16 U/L, ALT (SGPT) 9 U/L, ALP 388 U/L, sodium 138 mmol/l, potassium 4.0 mmol/l, chloride 109 mmol/l, carbon dioxide 26 mmol/l ผลการตรวจปัสสาวะพบ Albumin 1+ แพทย์ให้การรักษาโดยให้ยาป้องกันการชักด้วยการฉีด 10% แมกนีเซียมซัลเฟต 4 กรัม เข้าทางหลอดเลือดดำช้าๆ และ 5% D/N/2 จำนวน 1,000 มิลลิลิตร +50% แมกนีเซียมซัลเฟต 20 กรัม เข้าทางหลอดเลือดดำในอัตรา 100 มิลลิลิตรต่อชั่วโมง (2 กรัมต่อชั่วโมง) เฝ้าระวังและสังเกตอาการนำของการชัก เช่น ปวดศีรษะ ตาพร่ามัว หรือจุกแน่นลิ้นปี่ บันทึกความดันโลหิตทุก 1 ชั่วโมง จัดให้ผู้คลอดได้รับการพักผ่อนโดยจัดสภาพแวดล้อมให้เงียบสงบ ลดการกระตุ้นจากภายนอกทั้งแสง เสียง การสัมผัส จำกัดบุคลากรเท่าที่จำเป็น หลังได้รับยาความดันโลหิตลดลงอยู่ในระดับ 140/90 – 150/100 มิลลิเมตรปรอท ไม่มีอาการปวดศีรษะ ตาพร่ามัว หรือจุกแน่นลิ้นปี่ ในระหว่างที่ผู้คลอดได้รับยาแมกนีเซียมซัลเฟต เฝ้าระวังภาวะแทรกซ้อนจากฤทธิ์ข้างเคียงของยา โดยอธิบายให้ผู้คลอดทราบ เช่น อาการร้อนบริเวณที่ฉีด และทั่วตัว อาการคลื่นไส้ อาเจียน บันทึกอัตราการหายใจ ความดันโลหิต ทุก 1 ชั่วโมง บันทึกจำนวนปัสสาวะทุก 1 ชั่วโมง ซึ่งผู้คลอดรายนี้ได้รับการใส่สายสวนปัสสาวะคาไว้ ประเมินปฏิกริยาโต้ตอบที่ไม่เจตนาต่อสิ่งกระตุ้น (deep tendon reflex, DTR) ทุก 4 ชั่วโมง สังเกตอาการของการได้รับยาแมกนีเซียมซัลเฟตเกิน (hypermagnesemia) ได้แก่ ความดันโลหิตลดลง หายใจช้าลง ซึม ไม่มีแรง DTR ลดลง หลังได้รับยาไม่พบภาวะ hypermagnesemia ไม่มีคลื่นไส้ อาเจียน อัตราการหายใจ 20-22 ครั้งต่อนาที ความดันโลหิตอยู่ในระดับ 140/90-150/100 มิลลิเมตรปรอท ปัสสาวะออกมากกว่า 30 มิลลิลิตรต่อชั่วโมง DTR 2+ เนื่องจากผู้คลอดมีภาวะความดันโลหิตสูงทารกในครรภ์มีโอกาสเกิดภาวะขาดออกซิเจนเนื่องจากเลือดไปเลี้ยงมดลูกและรกลดลง ประเมินการหดตัวของมดลูก และฟังเสียงหัวใจทารกในครรภ์ ทุก 30 นาที ในระยะที่ 1 ของการคลอด และทุก 15 นาที ในระยะที่ 2 ของการคลอด แนะนำให้ผู้คลอดนอนตะแคงซ้าย เพื่อให้เลือดไปเลี้ยงมดลูกดีขึ้น จากการบันทึกเสียงหัวใจทารกในครรภ์ อยู่ในระดับ 136-166 ครั้งต่อนาที จากการพูดคุยและซักถามพบว่าผู้คลอดมีความวิตกกังวลเนื่องจากมีภาวะความดันโลหิตสูง จึงให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาการและอาการแสดงของโรค แผนการรักษาเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อน ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสังเกตอาการผิดปกติ ปลอบโยนและให้กำลังใจเพื่อให้เกิดความมั่นใจ และคลายความ

วิตกกังวล หลังให้คำแนะนำ ผู้คลอดมีสีหน้าสดชื่นขึ้น และสามารถบอกอาการนำก่อนเกิดภาวะแทรกซ้อนได้อย่างถูกต้อง

เวลา 03.15 นาฬิกา ผู้คลอดเจ็บครรภ์เนื่องจากมดลูกหดตัวถี่ทุก 2-3 นาที นาน 40-50 วินาที จากการตรวจภายในพบปากมดลูกเปิด 4 เซนติเมตร ความบางของปากมดลูก 100 เปอร์เซ็นต์ ส่วนนำเข้าสู่อุ้งเชิงกรานระดับ 0 ได้รับยาบรรเทาปวด Pethidine 50 มิลลิกรัม ฉีดเข้าทางหลอดเลือดดำ แนะนำการบรรเทาปวดด้วยเทคนิคการหายใจ เข้าลึกๆ ทางจมูกซ้ายๆ แล้วหายใจออกทางปากซ้ายๆ ในขณะที่มดลูกหดตัว ดูแลความสุขสบายต่างๆ ไป เช่น เช็ดหน้า อยู่เป็นเพื่อนให้กำลังใจ หลังให้คำแนะนำผู้คลอดสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

เวลา 06.30 นาฬิกา แพทย์ตรวจภายในพบ ปากมดลูกเปิด 10 เซนติเมตร ส่วนนำเข้าสู่อุ้งเชิงกรานระดับ +2 จึงแนะนำให้ผู้คลอดเบ่งอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้คลอดได้รับยาแมกนีเซียมซัลเฟต จึงทำให้มดลูกหดตัวไม่ดี ซึ่งอาจทำให้เกิดการคลอดยาวนานในระยะที่ 2 ของการคลอดได้ เวลา 06.45 นาฬิกา ได้รับ Syntocinon 10 ยูนิต ผสมใน 5% D/N/2 จำนวน 1,000 มิลลิลิตร หยดเข้าทางหลอดเลือดดำในอัตรา 9 หยดต่อนาที เวลา 07.00 นาฬิกา แพทย์ช่วยคลอดด้วยเครื่องดูดสุญญากาศ โดยมีข้อบ่งชี้คือทำให้การคลอดระยะที่ 2 สิ้นลง อธิบายให้ผู้คลอดทราบเหตุผลในการช่วยคลอด และวิธีการปฏิบัติตัวขณะช่วยคลอด จัดเตรียมเครื่องมือช่วยฟื้นคืนชีพทารกแรกเกิดให้พร้อมใช้ ทารกเกิด 30 มิถุนายน 2549 เวลา 07.13 นาฬิกา เพศหญิง น้ำหนัก 3,800 กรัม apgar score ที่ 1 นาที 8 คะแนน ที่ 5 นาที 10 คะแนน ดิดใหญ่ 1 นาทีไม่พบการบาดเจ็บใดๆ ขยับมือและแขนทั้งสองข้างได้ตามปกติ ลักษณะทารกทั่วไปแข็งแรงดี ส่งเสริมสัมพันธภาพโดยนำทารกให้มารดาโอบกอด หลังจากนั้นนำทารกส่งห้องเด็ก เพื่อให้มารดาได้พักผ่อน รกคลอดปกติ เวลา 07.20 นาฬิกา รกครบ ประเมินปริมาณเลือดที่ออกขณะคลอดประมาณ 200 มิลลิลิตร ได้รับ 5% D/N/2 จำนวน 1,000 มิลลิลิตร ผสม Syntocinon 20 ยูนิต หยดเข้าทางหลอดเลือดดำในอัตรา 80 มิลลิลิตรต่อชั่วโมง เพื่อป้องกันการเกิดภาวะตกเลือดในระยะ 2 ชั่วโมงแรกหลังคลอด บันทึกสัญญาณชีพทุก 15 นาที ใน 1 ชั่วโมงแรกหลังคลอด และทุก 30 นาที ในชั่วโมงที่ 2 หลังคลอด ประเมินการหดตัวของมดลูกและปริมาณเลือดที่ออกเป็นระยะๆ

เวลา 09.13 นาฬิกา มดลูกหดตัวดี เลือดออกประมาณ 10 มิลลิลิตร ความดันโลหิต 150/80 มิลลิเมตรปรอท ชีพจร 90 ครั้งต่อนาที อัตราการหายใจ 20 ครั้งต่อนาที ไม่มีอาการปวดศีรษะ ตาพร่ามัว หรือจุกแน่นลิ้นปี่ จึงย้ายผู้คลอดไปตักพักหลังคลอด

หลังคลอดเยี่ยมมารดาที่ตักพักหลังคลอดได้รับการรักษาโดยให้ 5%D/N/2 จำนวน 1,000 มิลลิลิตร+ 50% แมกนีเซียมซัลเฟต 40 กรัม หยดเข้าทางหลอดเลือดดำในอัตรา 50 มิลลิลิตรต่อชั่วโมง (2 กรัมต่อชั่วโมง) และ 5%D/N/2 จำนวน 1,000 มิลลิลิตร+Syntocinon 20 ยูนิต ในอัตรา 80 มิลลิลิตรต่อชั่วโมง มารดารู้สึกตัวดี อาการทั่วไปปกติ ไม่มีอาการปวดศีรษะ ตาพร่ามัว หรือจุกแน่นลิ้นปี่ ปวดแผลฝีเย็บได้รับยาแก้ปวด

Paracetamol(500 มิลลิกรัม) 2 เม็ด รับประทานเวลา 08.40 นาฬิกา และ 17.20 นาฬิกา ของวันที่ 1 กรกฎาคม 2549 และประเมินความสมดุลของน้ำเข้า-น้ำออก โดยน้ำเข้าจำนวน 2,790 มิลลิลิตร และน้ำออก 3,400 มิลลิลิตร อุณหภูมิร่างกายอยู่ระหว่าง 36.2-37.5 องศาเซลเซียส ชีพจร 76-92 ครั้งต่อนาที ความดันโลหิต 120/70-140/80 มิลลิเมตรปรอท การพยาบาลผู้คลอดรายนี้คือ การตรวจวัดสัญญาณชีพ ประเมินการหดตัวของมดลูกและปริมาณเลือดที่ออกทางช่องคลอดเพื่อประเมินภาวะตกเลือดหลังคลอด ดูแลการได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำอย่างเพียงพอโดยต้องควบคุมปริมาณสารน้ำทั้งหมดที่ได้รับเพื่อป้องกันการเกิดภาวะน้ำเกิน ให้คำแนะนำชนิดของอาหารที่ควรรับประทานควรเป็นโปรตีนเพราะจะช่วยให้อาการบวมลดลง งดอาหารรสเค็มและอาหารหมักดอง การรักษาความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์และแผลฝีเย็บ แนะนำสังเกตอาการผิดปกติที่ควรรีบแจ้งพยาบาล เช่น ปวดศีรษะ ตาพร่ามัว หรือจุกแน่นลิ้นปี่ ให้คำแนะนำและตอบปัญหาอย่างสนใจ

วันที่ 2 กรกฎาคม 2549 แพทย์อนุญาตให้กลับบ้านพร้อมทารก อาการทั่วไปปกติ สุขภาพแข็งแรง สามารถช่วยเหลือตนเองได้เป็นอย่างดี ไม่พบภาวะแทรกซ้อนใดๆ ความดันโลหิตอยู่ในระดับปกติ 130/80 มิลลิเมตรปรอท โดยได้รับยาบำรุงเลือด Fermete รับประทานครั้งละ 1 เม็ด หลังอาหารเช้า เย็น แคลเซียม (Chalk cap) รับประทานครั้งละ 1 เม็ด หลังอาหารเช้า เย็น ยาปฏิชีวนะ(Amoxy) 500 มิลลิกรัม รับประทานครั้งละ 2 เม็ด หลังอาหารเช้า เย็น และนัดตรวจหลังคลอดในวันที่ 16 กรกฎาคม 2549 โดยรวมระยะเวลาได้รับการรักษาในโรงพยาบาลเป็นเวลา 3 วัน

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. เลือกรื่องการพยาบาลผู้คลอดที่มีภาวะความดันโลหิตสูงโดยพิจารณาจากความสำคัญของโรคซึ่งพบบ่อย
2. ศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการพยาบาลผู้คลอดที่มีภาวะความดันโลหิตสูงจากเอกสารวิชาการ และตำราต่างๆเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษา
3. นำข้อมูลทั้งหมดมาเรียบเรียงแล้วนำไปปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของงาน

5. ผู้ร่วมดำเนินการ “ไม่มี”

6. ส่วนของผลงานที่ผู้เสนอเป็นผู้ปฏิบัติ

เป็นผู้ดำเนินการทั้งหมดร้อยละ 100

7. ผลสำเร็จของงาน

ได้ให้การพยาบาลและศึกษาติดตามและประเมินผลการพยาบาลผู้คลอดที่มีภาวะความดันโลหิตสูงเป็นเวลา 3 วัน และเยี่ยมจำนวน 2 ครั้ง พบว่าปัญหาการพยาบาลทั้งหมดได้รับการแก้ไข โดยผู้คลอดและทารกไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนและปลอดภัยจากการคลอด ผู้คลอดคลายความวิตกกังวลและให้ความร่วมมือในการรักษาพยาบาล พร้อมให้คำแนะนำในการปฏิบัติตัวและผู้คลอดสามารถปฏิบัติตัวได้อย่างถูกต้อง

8. การนำไปใช้ประโยชน์

1. เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการพยาบาลผู้คลอดที่มีภาวะความดันโลหิตสูงได้อย่างถูกต้องและสอดคล้องกับแผนการรักษาของแพทย์
2. เพิ่มพูนความรู้แก่ผู้ศึกษากรณีผู้คลอดที่มีภาวะความดันโลหิตสูง
3. เพิ่มคุณภาพการให้บริการและเป็นแนวทางในการพัฒนาให้บริการให้ดีขึ้น
4. ลดระยะเวลาในการอยู่โรงพยาบาล
5. ผู้คลอดและญาติมีความพึงพอใจในการได้รับการบริการ

9. ความยุ่งยาก ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการ

จากการศึกษาผู้คลอดที่มีภาวะความดันโลหิตสูงรายนี้พบว่า ผู้คลอดมีโอกาสเกิดภาวะชักเนื่องจากความดันโลหิตสูงถือเป็นภาวะวิกฤตและฉุกเฉินต้องได้รับการรักษาอย่างเร่งด่วน หากได้รับการวินิจฉัยล่าช้าและเฝ้าระวังไม่เพียงพอ อาจทำให้ผู้คลอดและทารกได้รับอันตรายจากภาวะชัก การเริ่มให้ยาแมกนีเซียมซัลเฟตทางหลอดเลือดดำทันทีจะช่วยป้องกันการเกิดภาวะชักได้ ควรวัดความดันโลหิตทุก 1 ชั่วโมง และสังเกตอาการนำของการชักเป็นระยะๆ เฝ้าติดตามอัตราการหายใจ Deep tendon reflex และปริมาณปัสสาวะทุก 4 ชั่วโมง หากมีอาการแสดงของการเป็นพิษจากแมกนีเซียมซัลเฟตพิจารณาหยุดยา เจาะเลือดหาระดับแมกนีเซียมในซีรัม และให้ 10% Calcium gluconate ทันที ระหว่างการเจ็บครรภ์คลอดควรประเมินการหดตัวของมดลูกและการเต้นของหัวใจทารกทุก 30 นาที เพื่อป้องกันทารกในครรภ์ขาดออกซิเจนเนื่องจากเลือดไปเลี้ยงรกลดลง แนะนำให้ผู้คลอดนอนตะแคงซ้ายเพื่อให้เลือดไปเลี้ยงรกมากขึ้น ประสานงานกับทีมกุมารแพทย์เมื่อพบทารกในครรภ์ขาดออกซิเจน และเตรียมเครื่องมือช่วยฟื้นคืนชีพทารกแรกเกิดให้พร้อมใช้เมื่อใกล้คลอด ประเมินความรุนแรงของการเจ็บครรภ์เพื่อรายงานแพทย์พิจารณาให้ยาบรรเทาปวดเพื่อช่วยลดความดันโลหิตที่อาจสูงขึ้นอีกจากการเจ็บครรภ์คลอด ในระยะที่ 2 ของการคลอดเมื่อแพทย์พิจารณาช่วยคลอดด้วยเครื่องดูดสุญญากาศควรอธิบายให้ผู้คลอดเข้าใจเหตุผลในการช่วยคลอด และแนะนำวิธีการปฏิบัติตัวเพื่อช่วยลดความวิตกกังวลและให้ความร่วมมือในการช่วยคลอด เฝ้าระวังการตกเลือดหลังคลอดโดยวัดความดันโลหิต อัตราการหายใจ อัตราการเต้นของชีพจรทุก 15 นาที ใน 1 ชั่วโมงแรกหลังคลอด และทุก 30 นาที ในชั่วโมงที่ 2 หลังคลอด ประเมินการหดตัวของมดลูกและปริมาณเลือดที่ออกเป็นระยะๆ

ปัญหาที่สำคัญรองลงมาคือปัญหาทางด้านจิตใจผู้คลอดและญาติจะวิตกกังวลเกี่ยวกับภาวะความดันโลหิตสูงจึงให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาการและอาการแสดงของโรค แผนการรักษาเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อน ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสังเกตอาการผิดปกติ พุดลอบโยนและให้กำลังใจเพื่อให้เกิดความมั่นใจในการรักษา เปิดโอกาสให้พบแพทย์เพื่อสอบถามข้อสงสัย

10. ข้อเสนอแนะ

1. ควรทำแผนการสอนในกลุ่มผู้คลอดที่มีภาวะความดันโลหิตสูงเพื่อให้ผู้คลอดเกิดความรู้ความเข้าใจ และสามารถดูแลตนเองได้
2. ควรมีการจัดอบรมบุคลากรทางการแพทย์ให้ทราบเกี่ยวกับแนวทางการรักษาผู้คลอดที่มีภาวะความดันโลหิตสูงเพื่อวางแผนการรักษาอย่างมีระบบและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ และได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข เป็นไปตามคำแนะนำของคณะกรรมการ

ลงชื่อ.....

(นางสาวสมพิศ ห้วยหงษ์ทอง)

พยาบาลวิชาชีพ 5

ผู้ขอรับการประเมิน

วันที่.....

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....

(นางเพลินพิศ ปานสว่าง)

ตำแหน่ง หัวหน้าพยาบาล ฝ่ายการพยาบาล

วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานคร

และวชิรพยาบาล

วันที่.....

ลงชื่อ.....

(ศาสตราจารย์พิเศษมานิต ศรีประโมทย์)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการวิทยาลัย

วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานคร

และวชิรพยาบาล

รักษาการในตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักการแพทย์

วันที่.....

**ข้อเสนอ แนวคิด วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
ของ นางสาวสมพิศ ห้วยหงษ์ทอง**

เพื่อประกอบการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพ 6ว (ด้านการพยาบาล)
(ตำแหน่งเลขที่ วพบ.1062) สังกัดฝ่ายการพยาบาล วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานคร
และวชิรพยาบาล สำนักการแพทย์
เรื่อง จัดทำสื่อการสอน เรื่องการให้คำแนะนำผู้คลอดเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติตัวเมื่อมีภาวะความดันโลหิตสูง

หลักการและเหตุผล

หญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะความดันโลหิตสูงเป็นภาวะที่มีความเสี่ยงสูงเนื่องจากเป็นภาวะแทรกซ้อนในระยะตั้งครรภ์ที่มีผลต่อสุขภาพของมารดาและทารกและเป็นสาเหตุสำคัญอันดับสามของประเทศที่ทำให้หญิงตั้งครรภ์เสียชีวิต

จากอุบัติการณ์การเกิดภาวะชั้กจากความดันโลหิตสูงที่ตีกลอดวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2549 พบ 3 ราย จากการศึกษาพบว่าถ้าตรวจพบและได้รับการวินิจฉัยอย่างรวดเร็วจะทำให้ผู้คลอดได้รับการรักษาพยาบาลอย่างทันที่ และสามารถป้องกันภาวะแทรกซ้อนที่จะเกิดขึ้นได้ พยาบาลซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับผู้คลอดตลอดเวลา จึงมีโอกาที่จะสังเกตความผิดปกติที่เกิดขึ้นได้ สามารถตรวจค้นความผิดปกติ หรือภาวะแทรกซ้อนที่อาจจะเกิดขึ้นตั้งแต่ระยะแรก รวมทั้งมีบทบาทสำคัญในการให้ข้อมูลด้านสุขภาพแก่ผู้คลอดซึ่งสามารถให้ข้อมูลโดยวิธีการสอนทั้งที่ไม่เป็นทางการ เช่น การพูดคุย การสนทนาในโอกาสต่างๆไป หรือการสอนอย่างเป็นทางการ เช่น การสอนเป็นรายบุคคล การสอนเป็นกลุ่มหรือการจัดอบรม ส่วนใหญ่เป็นการให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติตัว นอกจากการให้ความรู้โดยวิธีการต่างๆแล้ว การมอบเอกสารหรือคู่มือเพื่อให้ผู้คลอดนำไปทบทวนเพื่อดูแลตนเองได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งจะสามารถช่วยลดความวิตกกังวลของผู้คลอดและครอบครัวลงได้

วัตถุประสงค์และหรือเป้าหมาย

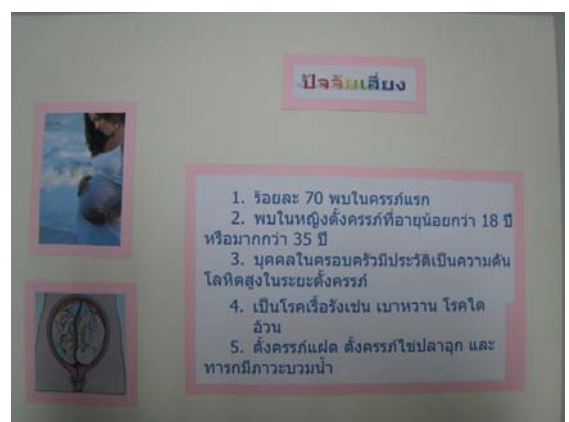
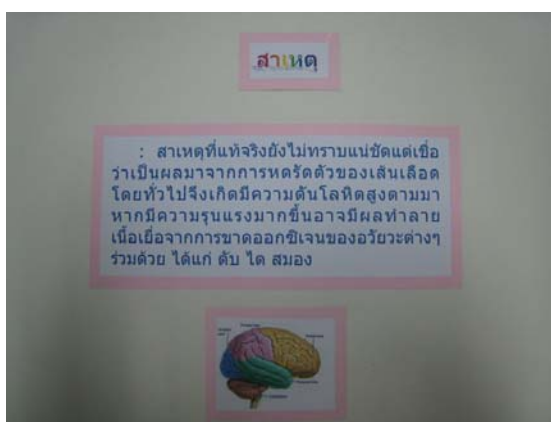
1. เพื่อให้ผู้คลอดได้รับการวินิจฉัยและรักษาอย่างรวดเร็ว
2. เพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนจากภาวะความดันโลหิตสูง
3. เพื่อให้ผู้คลอดมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติตัวเมื่อมีภาวะความดันโลหิตสูง
4. เพื่อช่วยลดความวิตกกังวลและให้ความร่วมมือในการรักษา

กรอบการวิเคราะห์ แนวคิด ข้อเสนอ

ภาวะความดันโลหิตสูงในระยะตั้งครรภ์เป็นภาวะที่มีความเสี่ยงสูง ทำให้หญิงตั้งครรภ์หรือครอบครัววิตกกังวล หรือกลัวต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น บีแลนด์และพาสซอส(Beland & Passos,1981,อ้างตาม นันทพร, สุกัญญา,และฉวี,2541) ได้กล่าวว่า ความไม่รู้เป็นบ่อเกิดแห่งความวิตกกังวลที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในชีวิต การให้ข้อมูลต่างๆแก่หญิงตั้งครรภ์จะช่วยลดความวิตกกังวลได้ เนื่องจากการที่หญิงตั้งครรภ์ได้รับข้อมูลจะทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนเอง เข้าใจขั้นตอนและสถานการณ์ที่ตนเองจะต้องประสบ หรือสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าถึงสภาพตนเองได้อย่างถูกต้อง เกิดความอบอุ่นใจ และมีมั่นใจว่าจะมีผู้คอยให้ความช่วยเหลือ ไม่ได้อยู่ท่ามกลางคนแปลกหน้า

กระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติ

1. จัดเตรียมสื่อการสอนประเภทภาพพลิกเรื่องการให้คำแนะนำผู้คลอดเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติตัวเมื่อมีภาวะความดันโลหิตสูง โดยเนื้อหาสำคัญของเรื่องมีรายละเอียดดังนี้

อาการ อาการแสดง

1. ความดันโลหิตสูง
2. น้ำหนักเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว
3. ตรวจพบโปรตีนในปัสสาวะ
4. ปวดศีรษะ
5. ปวดบริเวณเส้นปี่ หรือได้ชายโครงขวา
6. ตาพร่ามัว

ผลกระทบต่อการตั้งครรภ์

1. ผลต่อมารดา ได้แก่
  - 1.1 ชัก
  - 1.2 หัวใจล้มเหลว
  - 1.3 ไตวายเฉียบพลัน
  - 1.4 ช็อกจากรกลอกตัวก่อนกำหนด และ ตกเลือดหลังคลอด
2. ผลต่อทารก ได้แก่
  - 2.1 ทารกเจริญเติบโตช้าในครรภ์
  - 2.2 แท้งหรือทารกเสียชีวิตในครรภ์
  - 2.3 คลอดก่อนกำหนด

แนวทางการดูแลรักษา

1. แพทย์อาจจะรับตัวไว้ในโรงพยาบาล เพื่อตรวจติดตามภาวะของโรค และสุขภาพของทารกอย่างใกล้ชิด
2. ในรายตั้งครรภ์ครบกำหนดหรือภาวะของโรคนิวโมเนียที่รุนแรงขึ้นแพทย์อาจพิจารณาให้ยุติการตั้งครรภ์
3. ในรายตั้งครรภ์ไม่ครบกำหนดและ ภาวะของโรคยังสามารถควบคุมได้อาจพิจารณาให้ดำเนินการตั้งครรภ์ต่อไป
4. ให้ยากระตุ้นความสมบูรณ์ของปอดทารกในรายตั้งครรภ์ไม่ครบกำหนด
5. ให้สารน้ำ ยาป้องกันการชัก และยาลดความดันโลหิตในรายที่ระดับของโรครุนแรง

อาการที่บ่งบอกว่าภาวะของโรครุนแรงขึ้น และต้องแจ้งให้แพทย์และพยาบาลทราบทันที

1. ปวดศีรษะ
2. ตาพร่ามัว
3. จุกแน่นลิ้นปี่
4. มีเลือดออกทางช่องคลอด

วิธีการปฏิบัติตัว

1. ควรนอนพักผ่อนให้เพียงพอในเวลากลางคืน 8-12 ชั่วโมง ในเวลากลางวันอย่างน้อยวันละ 2 ชั่วโมง
2. รับประทานอาหารโปรตีนและแคลเซียมไม่ควรรับประทานอาหารเค็มจัด รับประทานอาหารที่มีกากมากเพื่อป้องกันท้องผูก ดื่มน้ำอย่างน้อยวันละ 8-10 แก้ว หลีกเลี่ยงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และงดสูบบุหรี่

5. สังเกตการหดตัวของมดลูกและอาการของภาวะรกลอกตัวก่อนกำหนด เช่น มีเลือดออกทางช่องคลอด
6. แนะนำให้มาตรวจก่อนกำหนดเมื่อมีอาการดังนี้
  - 6.1 น้ำหนักเพิ่มมากเกินไป
  - 6.2 บวมที่เท้า มือและหน้า
  - 6.3 ปวดศีรษะ
  - 6.4 ตาพร่ามัว
  - 6.5 จุกแน่นลิ้นปี่หรือมีคลื่นไส้อาเจียน
  - 6.6 เจ็บครรภ์คลอด

3. ชั่งน้ำหนักทุกวัน
4. สังเกตการดิ้นของทารกในครรภ์ทุกวัน ถ้าดิ้นน้อยกว่า 10 ครั้ง ควรรีบมาพบแพทย์

2. สื่อสารและให้ความรู้บุคลากรทางการแพทย์ในตึกคลอดทราบเกี่ยวกับสื่อการสอนที่ใช้สอนสำหรับผู้คลอดที่มีภาวะความดันโลหิตสูงของผู้คลอดที่ต้องเข้ารับการรักษาที่ตึกคลอด เพื่อปฏิบัติให้เป็นแนวทางเดียวกัน

3. เมื่อแพทย์ให้การวินิจฉัยว่าผู้คลอดมีภาวะความดันโลหิตสูงและต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ณ ตึกคลอด ให้พยาบาลผู้รับผิดชอบประเมินความรู้ของผู้คลอดเกี่ยวกับโรคและวิธีการปฏิบัติตัว โดยตอบแบบสอบถามจำนวน 10 ข้อ เป็นแบบทดสอบปรนัยแบบผิด-ถูก หากข้อคำถามใดผู้คลอดตอบคำถามไม่ถูกต้องหรือไม่เข้าใจ พยาบาลผู้รับผิดชอบให้ความรู้เกี่ยวกับโรคและวิธีการปฏิบัติตัวเมื่อมีภาวะความดันโลหิตสูงโดยใช้สื่อการสอนที่สร้างไว้

4. ประเมินความรู้เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติตัวเมื่อมีภาวะความดันโลหิตสูงอีกครั้งเมื่อแพทย์อนุญาตให้กลับบ้านหรือหลังคลอดโดยใช้แบบสอบถามชุดเดิมและให้คำแนะนำในประเด็นที่ผู้คลอดไม่เข้าใจ เพื่อให้ผู้คลอดสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ถูกต้อง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้คลอดมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติตัวเมื่อมีภาวะความดันโลหิตสูง
2. ผู้คลอดสามารถนำความรู้ทางสุขภาพที่ได้รับไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสม
3. เป็นแนวทางในการปฏิบัติการพยาบาลอย่างมีประสิทธิภาพโดยการให้ความรู้ทางสุขภาพอย่างมีระบบและสามารถปฏิบัติการสอนได้อย่างต่อเนื่อง

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ผู้คลอดมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติตัวเมื่อมีภาวะความดันโลหิตสูงอย่างถูกต้อง ร้อยละ 80

ลงชื่อ .....

(นางสาวสมพิศ ห้วยหงษ์ทอง)

ผู้ขอรับการประเมิน

วันที่.....